KUTSU JUURIMATKALLE

kulttuuriperintö ja suomalaiset juuret matkailussa

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

Kulttuuriperintö-kasvatuksen seura

ProAgria Itä-Suomi

MKN Itä-Suomi

Kuva: finna.fi Peltola, Matti Olavi
1939, Museovirasto

Juuret, tarinat ja paikat – kulttuuriperintö juurimatkailun sydämessä

Ohjelma

13:00 – 13.05 Avaussanat ja hankkeen esittely
matkailuasiantuntija Anna Rinteinen, MKN Itä-Suomi
13:05 – 13.30 Mitä on kulttuuriperintö?
toiminnanjohtaja Ira Vihreälehto, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura
13.30 – 13.45 Sauna ja suomalaisuus
perinnesaunottaja Maaria Alen
13.45 – 14.00 Metsät ja suomalaisuus
tutkimuspäällikkö Reetta Karhunkorva, Suomen Metsämuseo Lusto
14.00 – 14.15 Vaikea kulttuuriperintö ja matkailu
museonjohtaja Kalle Kallio, Työväenmuseo Werstas
14.15 – 14.30 Miten juurimatka voi näkyä maailmanperintökohteessa – esimerkkinä Suomenlinna
matkailuasiantuntija Milla Öystilä, Suomenlinnan hoitokunta/ Museovirasto
14.30 – 14.45 Kalevalaa ja suomalaista sisua – mitä on suomalaisuus?
kehittämispäällikkö / arkistot Eija Stark, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
14.45 – 14.55 Kysymyksiä ja keskustelua
14:55 – 15:00 Päätössanat ja tulevat toimenpiteet
matkailuasiantuntija Anna Rinteinen, MKN Itä-Suomi

Kuva: finna.fi Gästgiveriet / Kestikievari. Kolme miestä saunassa (1936) Museovirasto

Webinaarin järjestää MKN Itä-Suomen ja Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seuran Kutsu juurimatkalle - kulttuuriperintö ja suomalaiset juuret matkailussa – hanke, jota rahoittaa EU:n maaseuturahasto.

Kuva: finna.fi. 1928.
Helsingin kaupunginmuseo

Hanke
EU maaseuturahaston
koordinointi ja aktivointihanke

Toteutusaika
1.10.2025 – 31.12.2027

Budjetti
269.781,64 € (100%)

Rahoittaja
Pohjois-Karjalan ELY (1.1.2026 alkaen
Itä-Suomen elinvoimakeskus)

Hallinnoija
ProAgria Itä-Suomi ry / MKN Itä-Suomi

Osatoteuttaja
Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura

HANKETIIMI

ASIANTUNTIJAT

Hanketiimi

MKN ITÄ-SUOMI
Matkailuasiantuntija Anna Rinteinen
Yritysasiantuntija Jaana Puhakka
Maksatusasiantuntija Jenni Kosunen

SUOMEN KULTTUURIPERINTÖ-KASVATUKSEN SEURA
Toiminnanjohtaja Ira Vihreälehto
Erityisasiantuntija Julia Uusoksa

Asiantuntijapalvelut

TAIGAWISE
Hanna Liappis
Päivi Suutari
Susanna Larkas
Laura Björk
Elina Salminen

Kuva: finna.fi Itänen Eino
1943, SA-kuva, Sotamuseo

KOHDERYHMÄT

Suomalaiset matkailuyritykset ja muut matkailualan yhteisöt, kehittäjät ja kunnat, kulttuuriperintöalan asiantuntijat ja yhteisöt, arkisto-, museo-, kotiseutu-, ja perinnealojen toimijat, sekä kolmannen sektorin yhdistykset ja järjestöt erityisesti maaseutualueilla

VÄLILLISET HYÖDYNSAAJAT

Ulkosuomalaiset, suomalaiset sukujuuret omaavat, kotimaiset juurimatkailijat, matkailun markkinointi- ja myynti-organisaatiot sekä matkailupalveluiden käyttäjät: paikalliset ja lähialueen asukkaat, vapaa-ajan asukkaat ja matkailijat

JUURIMATKAILU

Juurimatkailu on kulttuurimatkailun muoto, jossa matkailijat etsivät yhteyttä juuriinsa sukututkimuksen, dna-testien, kulttuuriperinnön ja paikallishistorian kautta.

Se tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia matkailuliiketoiminnan kehittämiseen ja paikallistalouden vahvistamiseen erityisesti maaseutualueilla.

Kuva: tekoälyllä tuotettu, 2026

TAUSTAA

Juurimatkailun edelläkävijämaita Euroopassa ovat Italia, Skotlanti ja Irlanti, joissa on jo pitkään tuotteistettu juurimatkailijoita kiinnostavia palveluja ja kehitetty yhtenäisiä työkaluja matkailuyrityksille.

Suomessa juurimatkailun potentiaali on vielä valtaosin hyödyntämättä, vaikka maassa on merkittävää siirtolaisuushistoriaa ja kattavia arkistoaineistoja. Suomi tunnetaan myös edelläkävijänä dna-testauksessa.

Kuva finna.fi Foto Roos
Stockmannin näyteikkuna 1930-luvulta

TAVOITTEET JA TULOKSET

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa matkailuyritysten, kulttuuriperintö-, museo- ja arkistoalan toimijoiden asiakasymmärrystä, tuoteosaamista ja yhteistyötä juurimatkailussa sekä lisätä Suomen asemaa houkuttelevana kansainvälisenä matkailukohteena.

Hanke tukee kestävää matkailua, kulttuuriperinnön elävöittämistä ja maaseutualueiden elinvoimaa.

Hankkeen tuloksena syntyy valtakunnallinen juurimatkailun ekosysteemi, konkreettisia työkaluja juurimatkailun edistämiseen, uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä kansainvälistä näkyvyyttä suomalaiselle matkailulle.

TYÖPAKETIT

1 Juurimatkailun nykytilan kartoitus

2 Kulttuuriperintö ja suomalainen kulttuuri-identiteetti juurimatkailussa

3 Juurimatkailun mahdollisuudet (maaseutu)matkailun kestävässä kehittämisessä

4 Suomen tunnettuuden kehittäminen juurimatkailumaana

5 Hankkeen koordinointi ja hankeviestintä

TYÖPAKETTI 1. JUURIMATKAILUN NYKYTILAN KARTOITUS

Deskityö, kartoitus, kooste ja analysointi

Raportti juurimatkailun tilasta

Benchmark-caset ja toimivat käytänteet maailmalta

Käynnissä:
NYKYTILAKARTOITUS
DMO & DMC -toimijoille

TYÖPAKETTI 2. KULTTUURIPERINTÖ JA SUOMALAINEN KULTTUURI-IDENTITEETTI JUURIMATKAILUSSA

Aloituswebinaari, kick off

Kulttuuriperintöön ja identiteettiin liittyvä webinaari

Sukututkimukseen liittyvä webinaari

Tietopaketit aiheesta

Avoimen AMK:n opintojakso 5 op, Karelia AMK

Kuva: tekoälyllä tuotettu, 2026

TYÖPAKETTI 3. JUURIMATKAILUN MAHDOLLISUUDET (MAASEUTU)MATKAILUN KESTÄVÄSSÄ KEHITTÄMISESSÄ

Webinaari kestävän matkailun ja juurimatkailun yhteyksistä

Webinaari juurimatkailijan tarpeet ja toiveet tuotteistamisen näkökulmasta

Teemalliset työpajat 3-5 kpl

Juurimatkailun tuoteaihioita ja tuotteistusta

Toimijaverkoston luominen

Juurimatkailun tuotesuositukset

TYÖPAKETTI 4. SUOMEN TUNNETTUUDEN KEHITTÄMINEN JUURIMATKAILUMAANA

Deskityö, sis. juurimatkailun jalkauttaminen: STF-ohjelma, kansalliset ja alueelliset USP:t, markkinointi- ja myyntikanavat

Sisällöntuotanto ’Roots in Finland’

Pilotointimatkat 1-2 kpl Pohjois-Karjalasta lähteneiden jälkeläisille / karjalaiset juuret omaaville

Roots in Finland –sivun/sivuston lanseeraus

TYÖPAKETTI 5. HANKKEEN KOORDINOINTI JA HANKEVIESTINTÄ

Hankkeen aloituspalaveri rahoittajan kanssa

Hankkeen koordinointi, raportointi, hankintaprosessit

Myyntiin, markkinointiin, tapahtumiin ja yhteistyöhön liittyvät tapaamiset ja toimenpiteet

Monikanavainen hankeviestintä

Näkyvyys- ja viestintätoimenpide (ostopalvelu)

Hankkeen päätöstilaisuus, jatkotoimenpiteet

Kuva: finna.fi Olga Koivuniemi ja Lyydia Sormunen Amerikkaan lähdössä. Museovirasto

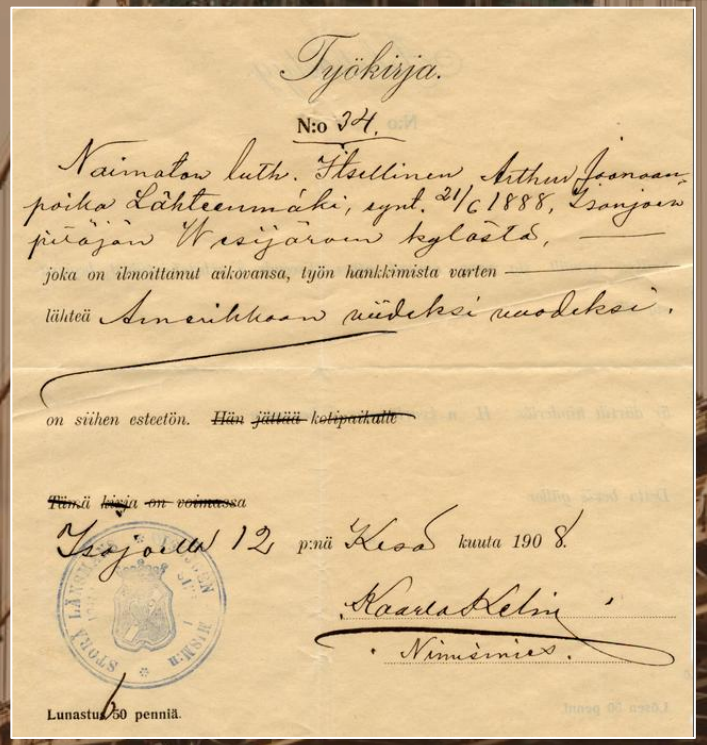

Työkirja.

N:o 34.

Nainaton luth. Itsellinen, Arthur Joonaan poika Lähteenmäki, synt. 21/6 1888, Isonjoen pitäjän Wesijärven kylästä,

joka on ilmoittanut aikovansa, työn hankkimista varten

lähteä Amerikkaan yksiksi vuodeksi.

on siihen esteetön. ~~Hän jättää kotipaikalle~~

~~Tämä kirja on voimassa~~

Isojoella 12 p:nä Kesä kuuta 1908.

Kaarlo Kelin
Nimismies.

Lunastettu 50 penniä.

Kuva: finna.fi Isojoen nimismiehen myöntämä esteettömyystodistus siirtolaiseksi Amerikkaan lähtevälle. 1908. Siirtolaisuusinstituutti

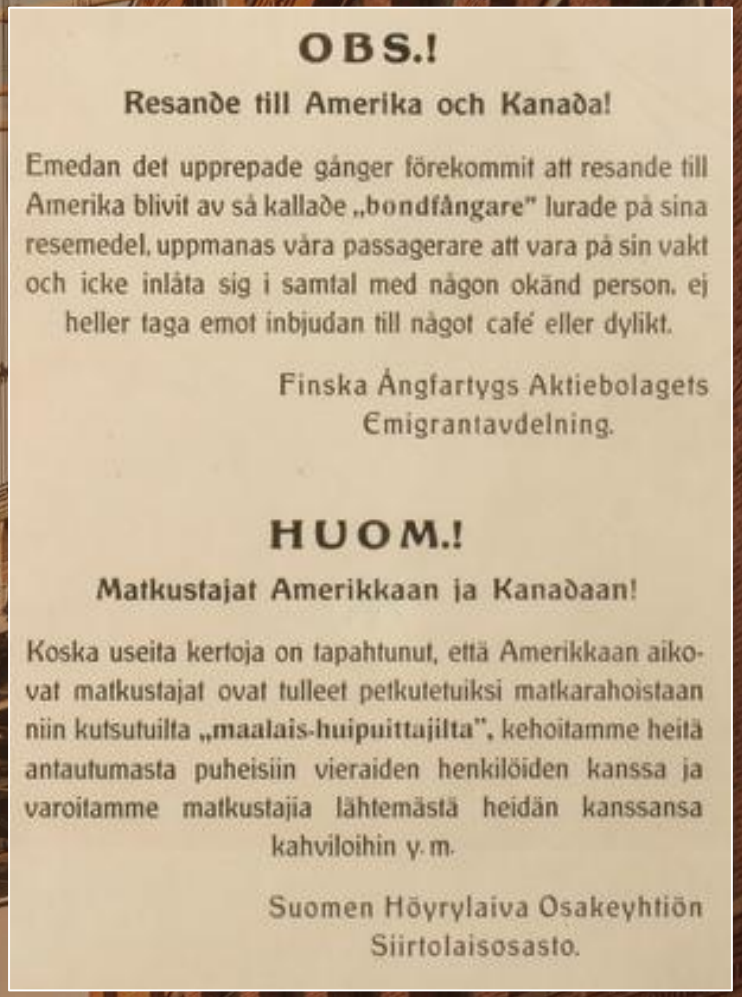

OBS.!

Resande till Amerika och Kanada!

Emedan det upprepade gånger förekommit att resande till Amerika blivit av så kallade „bondfångare" lurade på sina resemedel, uppmanas våra passagerare att vara på sin vakt och icke inlåta sig i samtal med någon okänd person, ej heller taga emot inbjudan till något café eller dylikt.

Finska Ångfartygs Aktiebolagets
Emigrantavdelning.

HUOM.!

Matkustajat Amerikkaan ja Kanadaan!

Koska useita kertoja on tapahtunut, että Amerikkaan aikovat matkustajat ovat tulleet petkutetuiksi matkarahoistaan niin kutsutuilta „maalais-huipuittajilta", kehoitamme heitä antautumasta puheisiin vieraiden henkilöiden kanssa ja varoitamme matkustajia lähtemästä heidän kanssansa kahviloihin y. m.

Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön
Siirtolaisosasto.

Kuva: finna.fi Kansallismuseo

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Mitä on kulttuuriperintö?

Ira Vihreälehto

FM, opettaja, tietokirjailija, juontaja tv-sarjassa Puolet minusta, toiminnanjohtaja Kulttuuriperintökasvatuksen seurassa

Jäsen OKM:n asettamassa aineettoman kulttuuriperinnön asiantuntijaryhmässä 2018-2026 ja Euroopan kulttuuriperintötunnuksen ohjausryhmässä 2024-28

Kulttuuriperintöön sisältyy:

- aineeton ja aineellinen perintö
- digitaalinen perintö

- Kulttuuriperintö luo yhteenkuuluvuuden tunnetta kansallisesti, mutta myös yli rajojen (mutta nationalismi)
- Kulttuuriperintö edustaa aina tietoisia valintoja: muistamista ja unohtamista, sisällyttämistä tai ulkopuolelle jättämistä.
- **YK:n kasvatus- tiede- ja kulttuurijärjestö Unesco** ylläpitää luetteloita ihmiskunnan kulttuuriperinnöstä.

Vaikea kulttuuriperintö

- Kulttuuriperintö ei ole vain ylpeydellä tai ilolla muistettavia asioita. Se voi herättää ikäviä tunteita tai negatiivisia mielikuvia esim. sotien tapahtumat
- Vaikea kulttuuriperintö kansainvälisessä keskustelussa, esim. Black Lives Matter
- Dark heritage tourism on matkustamista paikkoihin, jotka liittyvät kuolemaan, kärsimykseen esim keskitysleirit
- Dark tourism hyödyntää vaikeaa kulttuuriperintöä
- Vaikean kultturiperinnön keskiössä on eettisyys, vastuu ja muistamisen politiikka

*aineeton kulttuuriperintö *aineellinen kulttuuriperintö *vaikea kulttuuriperintö *historiapolitiikka *muistipolitiikka

Onko tässä kuvassa suomalainen kulttuuri?

1. Puuttuuko jotain?

2. Mitä sinun kuvassasi olisi?

Vastaa chattiin.

Sivilipalvelusvelvolliset 2023
”Mikä on sinulle tärkeää kulttuuriperintöä?

Hatanpään koulu Tampereella, valmistava luokka (ukrainalaiset) 2/2023

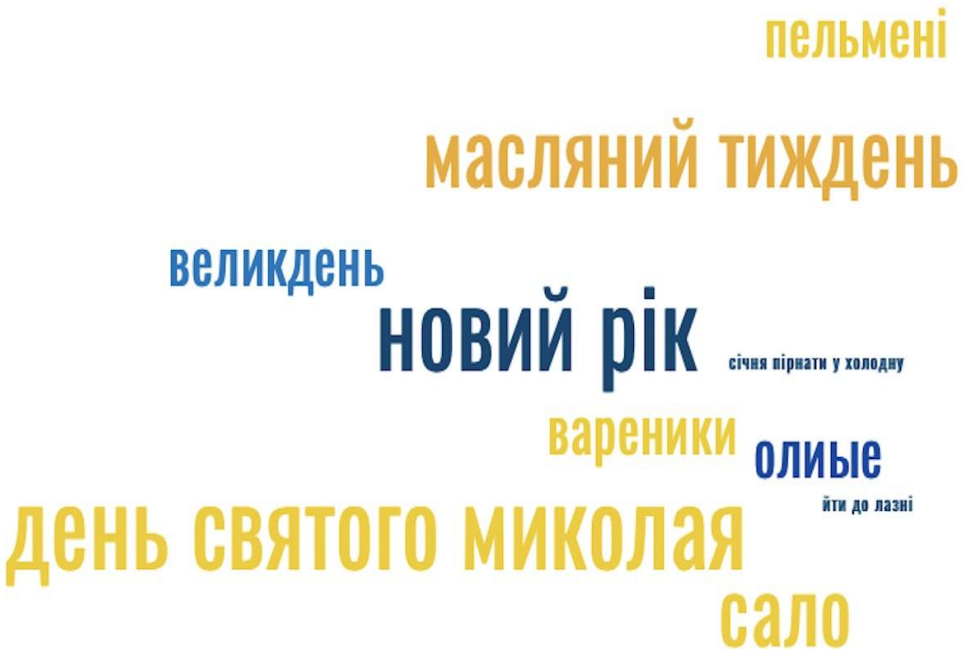

Kenen tarina kerrotaan? Kenen äänellä? Kuka on asiantuntija? Kenelle maksetaan?

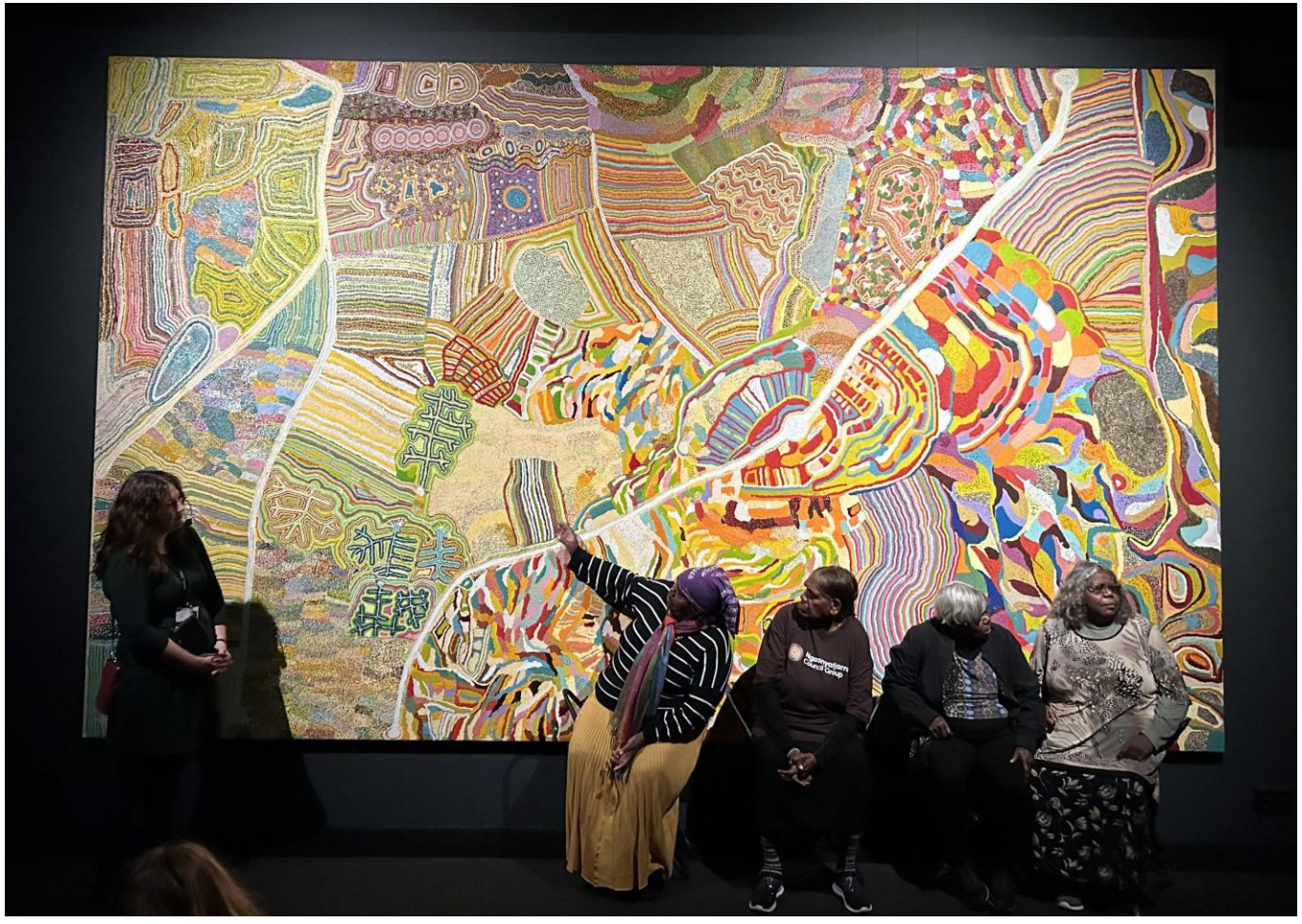

Saamelainen kulttuuriperintö ja matkailu

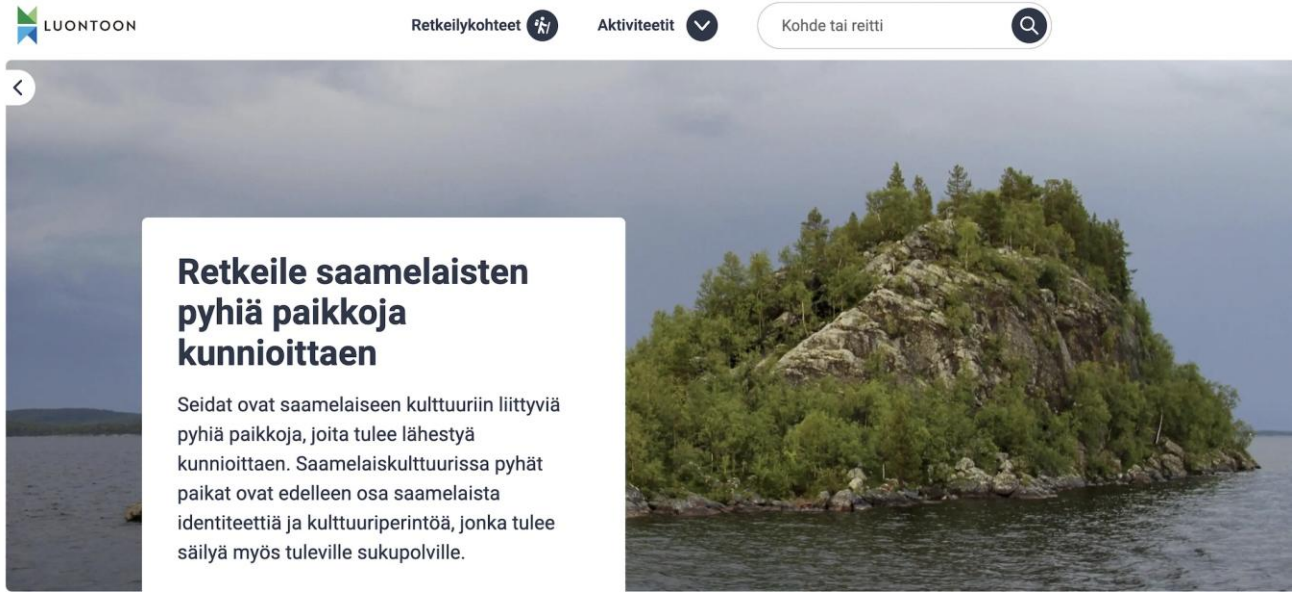

Nykyrakentaminen eksotisoi saamelaiskulttuuria, sanoo arkkitehti Eveliina Sarapää

Arkkitehti Eveliina Sarapää haluaisi tuoda saamelaisalueen rakennusympäristöön saamelaista arvomaailmaa.

Inarissa sijaitseva saamelaisten kulttuurikeskus Sajoksen arkkitehtuuriin on haettu inspiraatiota esimerkiksi porontaljan muodosta.

Maailmanperintösopimus

- Unesco: Yhdistyneiden Kansakuntien eli YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö
- 193 valtiota (Suomi liittyi 1987)
- Suomessa 7 kohdetta (tulossa lisää)
- Yhteensä yli 1200 kohdetta ja vuosittain tulee lisää
- Listalta voidaan myös poistaa kohteita (3)
- *Poliittisuus*

Aineettoman perinnön sopimus

- Yli 170 valtiota mukana (luettelossa 785 kohdetta 150 maasta)
- Vastaus ei-länsimaiden tarpeille ja tavoitteille, dekolonisaation nostama, perusperiaate esim ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Toteutuuko?
- Sopimuksen tarkoituksena on edistää elävän perinnön tunnistamista ja vaalimista
- Suomesta saunaperinne ja kaustislainen viulunsoitto, sekä yhteispohjoismainen limisaumavene, käsinvalmistettuun lasiin liittyvä tieto, taito ja tekniikat, tulossa Torniojokilaakson lippoaminen
- Poistettu kansainvälisesti (1)

EUROOPAN KULTTUURIPERINTÖTUNNUS

Ira Vihreälehto 2024

PERINNE-SAUNOTTAJAT RY

Sauna ja suomalaisuus

-itämerensuomalaisen saunan aineettomasta kulttuuriperinnöstä ja saunasta matkailupalveluna

Maaria Alén

FM, Perinnesaunottaja®

Matkailu- ja saunapalvelukouluttaja, matkailuyrittäjä

Kuvat: Perinnesaunottajat ry & Tero Nyman, Mari Niutanen, Auli Kokkonen

PERINNE-
SAUNOTTAJAT
RY
SAUNOTTAVAT
tässä saunassa
KOKO LOPPUKESÄN AJAN.
Teemme
VIHDONTAA
monin erilaisin
Satalatvoin
VARAA
AIKA
SAUNOTTAJALTA
Istumavihdonta 10 min / 40€
Hoito n. 20 min / 49€
Laverilla maaten

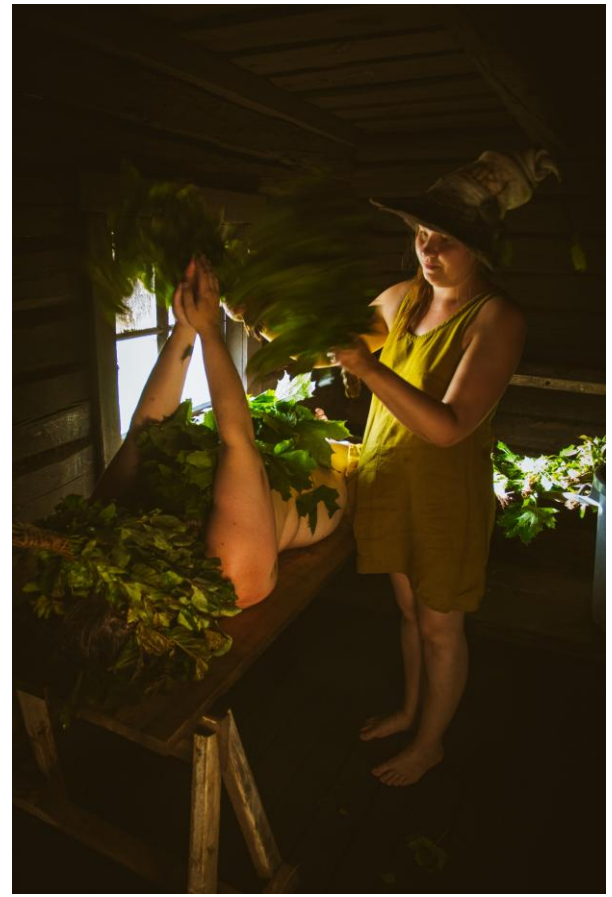

Sauna Route ry:

Suomalainen saunaelämys kiinnostaa:

Perinnesaunottajat ry:

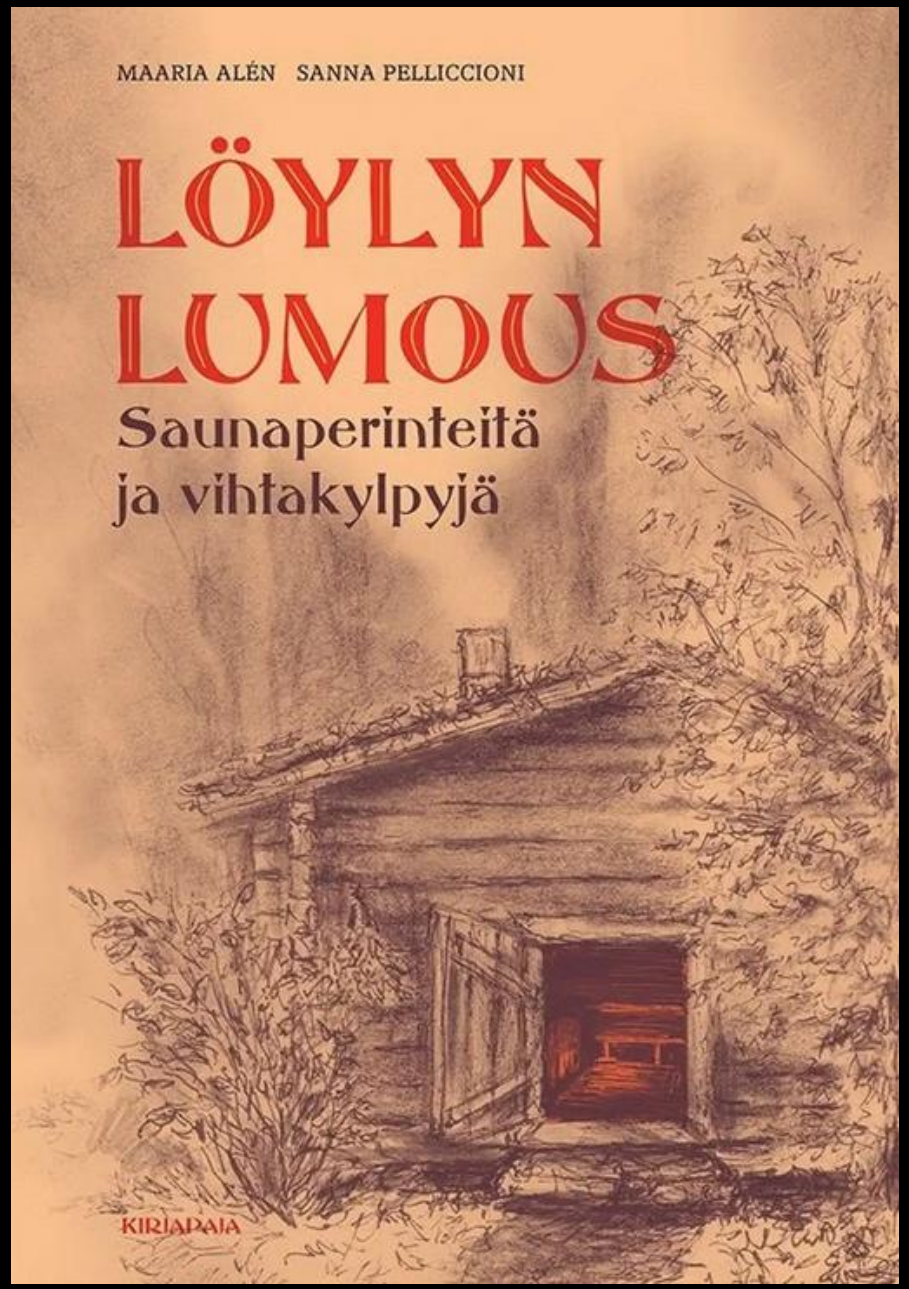

”Puhas vesi, veen emäntä,
veen emäntä veen isäntä
tee nyt mua terveheksi,
entisellensä ehoksi

Kun ma ainoisin anelen,
annan uhriksi sinulle
leppä sun lepyttäköhön,
suolat sun sovittakohon”

Lönnrot, E. (1880): Suomen
Kansan Muinaisia Loitsurunoja

Kiitos!

Lisätietoja:
Maaria Alén
alen.maaria@gmail.com
puh.040-7192848

METSÄT JA SUOMALAISUUS

Reetta Karhunkorva, Suomen Metsämuseo Lusto

Juuret, tarinat ja paikat – kulttuuriperintö juurimatkailun sydämessä -webinaari 9.4.2026

Kuva: Sari Kotivirta, Lusto

Suomen Metsämuseo LUSTO

RESURSSI, PAIKKA, MAISEMA, PERINTÖ, EKOSYSTEEMI

Kuvat vasemmalta oikealle: Erkki Oksanen, Luke; Kimmo Kauppi, Metsie-keruun kokoelma, Lusto; Edvard Pääskylän kokoelma, Lusto; Reetta Karhunkorva; Timo Kilpeläinen, Lusto

Metsään liittyvää elävää perintöä, Lusto 2014

- Kesämökkeily, retkeily, metsästys, marjastus, sienestys, metsätalous, metsiensuojelu, metsäleikit, metsätapahtumat
- Erätaidot (esim. tulenteko, suunnistus, liikkuminen, luonnonlukeminen kuten sään, ympäristön, maaston, kasvien, eläinten lukeminen)
- Jokamiehenoikeudet, yksityismetsänomistus (esim. perintömetsät)
- Metsien ja puun käyttöön liittyvät työtaidot (esim. metsätalouteen liittyvät taidot kuten istutus, raivaus, kaato, kuljetus, uitto, metsänhoito)
- Metsäperinteeseen liittyvät taidot (esim. tukkilaistaidot, käsityötaidot kuten tuohityö, pajutyö, päretyöt, työkalujen tekeminen, saunavastan teko)
- Metsään liittyvä taide (esim. musiikki, kirjallisuus, kuvataide), metsä kansallisena symbolina, metsään liittyvä ITE-taide
- Metsään liittyvä henkinen hyvinvointi, turvapaikka, mielipaikka, satujen paikka
- Kielelliset ilmaukset (esim. metsäsuomalaiset, metsäläiset, metsäkansa, metsä kirkkona, katajainen kansa, takapajula, olla takametsistä), sanonnat (esim. mennä metsään, suksi kuuseen, päin mäntyä, niin metsä vastaa), paikannimistö, etu- ja sukunimet (esim. Tapio, Mahla, Oksanen, Mäntylä), metsän nimitykset (esim. ryteikkö, pöpelikkö, vitelikkö, risukko, pusikko, hongikko, korpi)
- Metsään liittyvä kansanperinne (metsän henkiset merkitykset, metsä kirkkona, ekoteologia)
- Yhteiskunnallinen metsäkeskustelu

Kuvat: Luston valokuvakokoelmat

2014
LUSTO MUKAAN ELÄVÄN PERINNÖN TYÖHÖN

METSÄSUHDEOIVALLUS

2017
LUSTON ALOITTEESTA METSÄSUHDE KANSALLISEEN LUETTELOON

Kuva: Reetta Karhunkorva

Metsäsuhde – mikä se on?

- **Jokaisella Suomessa on jonkinlainen suhde** maamme tärkeimpään luonnonympäristöön ja luonnonvaraan; **metsä on kietoutunut** historiaamme, yhteiskuntaamme, elinkeinoihin ja kulttuuriin
- Yksilön metsäsuhde on **moniulotteinen**, muuttuva kokonaisuus
- Muotoutuu **elämänvaiheissa**; ilmenee eri tavoin eri rooleissa, tilanteissa ja ympäristöissä
- Koostuu **monista elementeistä**, kuten arvoista, tunteista ja toimintatavoista
- Yhdellä yksilölläkin on usein **monta näkökulmaa** metsään
- Laajemmat kontekstit; metsäsuhteet ovat osa laajempaa **metsäkulttuuria** tai – kulttuureita
- Välillinen ja välitön eikä vain myönteinen

Metsäkulttuuri

Yksilöiden ja yhteisöjen sosiaalisessa yhteydessä jakamat,
metsiin liittyvät toimintatavat, käytännöt, käsitykset, merkitykset ja arvot.

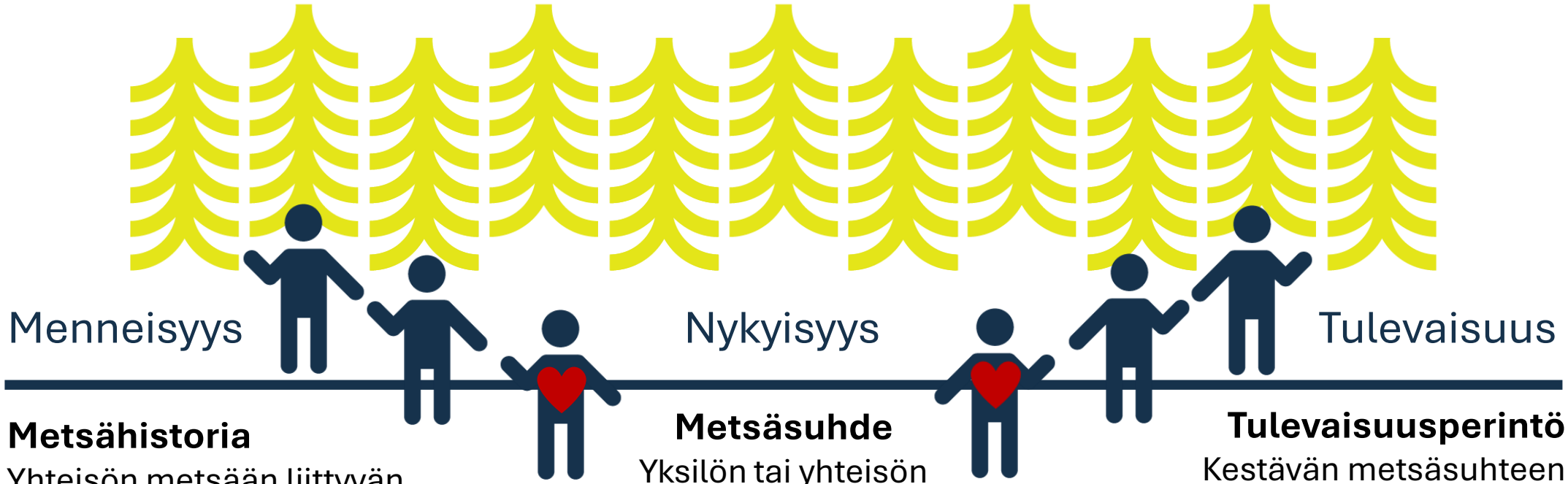

Metsähistoria
Yhteisön metsään liittyvän menneisyyden vaiheet, niiden kuvaus tai tutkimus.

Metsäsuhde
Yksilön tai yhteisön suora tai välillinen elävä suhde metsään.

Tulevaisuusperintö
Kestävän metsäsuhteen tulevaisuudessa tuottama metsäkulttuuriperintö.

METSÄT JA SUOMALAISUUS – MONTA KULMAA METSÄÄN

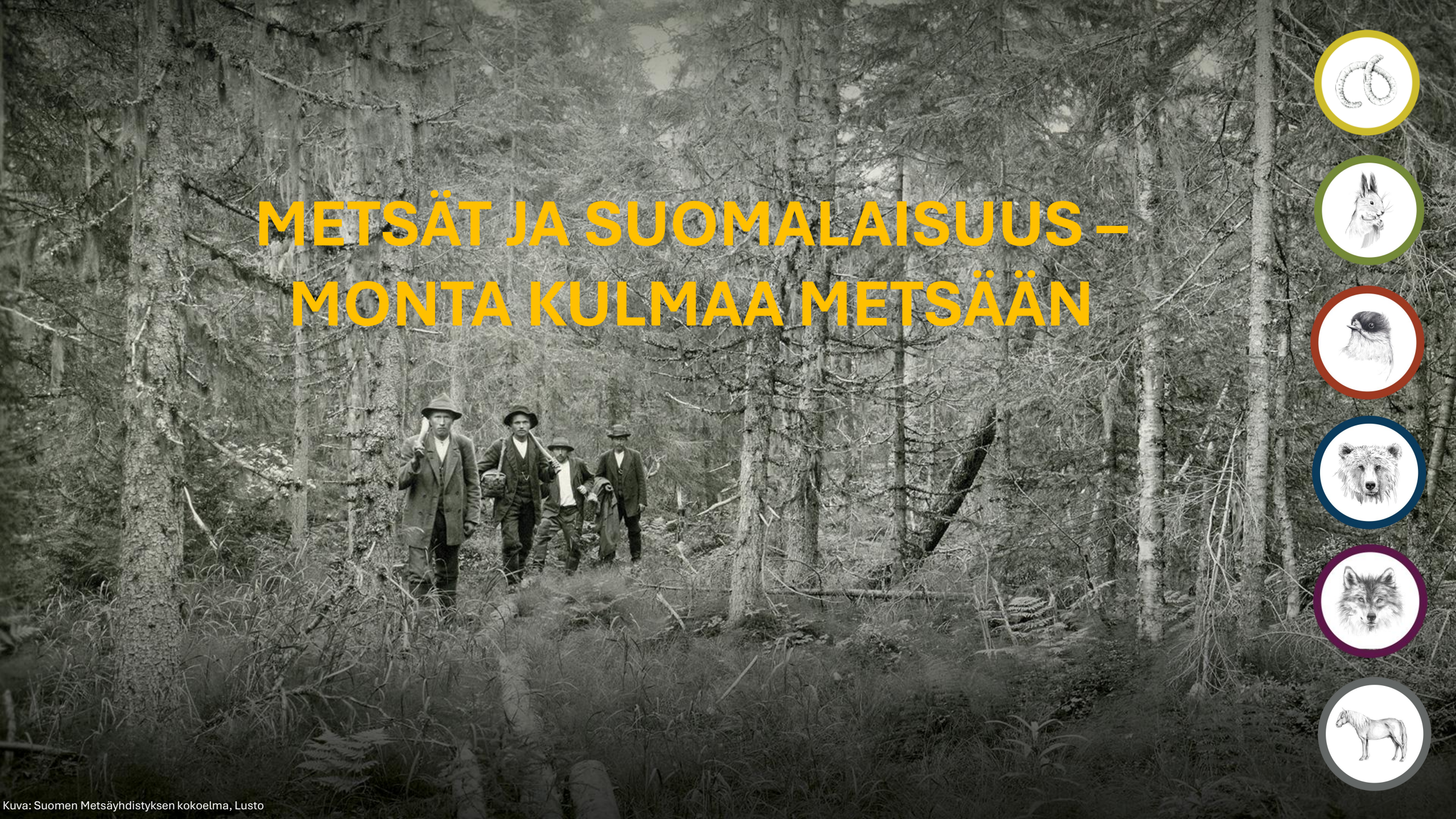

Kuva: Suomen Metsäyhdistyksen kokoelma, Lusto

Metsäläiset – identiteettien maisemat

Suomen Metsämuseo
LUSTO

Ilmakuva Punkaharjusta. Kuva: Timo Kilpeläinen, Lusto.

Voimavara – hyvinvointia, hiljaisuutta, tilaa ja palautumista

Kuva: Metsie-keruun kokoelma, Lusto

Suomen Metsämuseo
LUSTO

Aineeton metsä – tarinat, myytit ja henkiset merkitykset elämyksinä

Kuva: Timo Kilpeläinen, Lusto

Vihreä kulta – metsänantimet, tiedot ja taidot

Kuva: Metsäntutkimuslaitoksen kokoelma, Lusto

Suomen Metsämuseo
LUSTO

Savotta – työn historiaa kokemassa

Kuva: Aarne Pietinen Oy, Enson kokoelma. Lusto

Suomen Metsämuseo
LUSTO

Metsäsuhde voi avata matkailuun uusia näkökulmia ja tasoja

- Kehollisesti
- Toiminnallisesti
- Kulttuurisesti
- Historiallisesti

Kuva: Marko Hippi, Metsie-keruun kokoelma, Lusto

Suomen
Metsämuseo
LUSTO
Lisätietoja:
Lusto.fi

VAIKEA KULTTUURIPERINTÖ JA MATKAILU

KALLE KALLIO
MUSEONJOHTAJA

9.4.2026

TYÖVÄENMUSEO
WERSTAS

- Kulttuuriperintöön liittyy aina arvottaminen ja valinta: ihmiset arvostavat erilaisia asioita kulttuuriperintönä.
- Museot toimivat historiakulttuurin markkinoilla, joilla esteettisyys, poliittisuus ja tiedollisuus vaikuttavat ihmisten kiinnostukseen.
- Vaikeaksi kulttuuriperinnöksi määrittyvät usein teemat, joita kaikki eivät arvosta. Yleensä jollain tavalla kiusallisia, kielteisiä, ikäviä tai muutoin luotaantyöntäviä.

- Vaikea kulttuuriperintö voi olla silti erittäin tunnettua tai historiallisesti merkittävää.
- Esimerkiksi 1900-lukua on kuvattu äärimmäisyyksien ajaksi, jolloin ideologiat ja väkivalta kietoutuivat kysymyksiin roduista ja luokista. Ei kovin kaunista kerrottavaa.
- Myös yksilöiden oikeus omaan historiaan on nostanut esiin vähemmistöjen ja marginaalien perintöä ja vaiennettuja tarinoita.
- Suositut museot eivät välttämättä keskity vain kivoihin ja nostalgisiin aiheisiin.

ingang
entrance
267
Anne Frank Huis
Stoppin' Out

KRAKAU Hbf.
Zum Bahnsteig 1

EINHEITSPARTEI
UNITY PARTY
SOZIALISTISCHE EINHEITSPARTEI DEUTSCHLANDS
DARUM WÄHLE
LISTE 1

NÄLÄÄ SAAPUI KYLÄÄN
FAMINE KNOCKING AT THE DOOR

- Työväenmuseoissa vaikea perintö korostuu.
- Kysymykset köyhyydestä ja luokkasidonnaisesta työväenperinnöstä aiheuttavat kiusaantumista.
- Ajatus yhteiskunnallisesta muutoksesta ja jokaisen oikeudesta omaan historiaan.
- Työväenmuseot käsittelevät esimerkiksi siirtolaisuutta, työttömyyttä, sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjä, vammaisuutta, aktivismia, antirasismia, ympäristöä...
- Tapausesimerkkinä Lenin-museo (1946–2024) ja Idänsuhteiden museo Nootti (2025–).

SIANVERI
MAKKARAA
SIANVERI
MAKKARAA
SIANVERI
MAKKARAA

Lenin, Ukraina ja historiapolitiikka

- Lenin-museo oli vuodesta 2016 lähtien keskittynyt neuvostohistoriaan objektiivisesti, tasapainoisesti ja ilman henkilöpalvontaa.
- Talvella 2022 sitä vaadittiin silti suljettavaksi.
- Vaikeinta kulttuuriperintöä oli museon nimi, mutta myös neuvostohuumori ja kämpmaine.
- Aikajännettä (1905–1991) piti laajentaa eikä kriisiviestintää voinut jatkaa loputtomiin.
- Tarve idänsuhteiden vaiheista kertoivalla museolle, mutta paremmalla nimellä.

Nootti.

- **Idänsuhteiden museo Nootti** avattiin yleisölle 15. helmikuuta 2025.
- Suomen ja Venäjän poliittinen ja ylirajainen historia vuodesta 1917 tähän päivään saakka.
- Jo Lenin-museon lakkauttaminen kuulosti radikaalilta ja sai maailman median liikkeelle.
- Vuoden viestintäteko -palkinto 2025.
- Kohun seurauksena kävijävirta kaksinkertaistui ennen Lenin-museon sulkemista ja Nootti sai hyvän vastaanoton. Muutos koululaisissa ja turisteissa kertoo vaikeasta perinnöstä.

SOTA
JA
RAUHA
WAR
AND
PEACE
PROPAGANDAA, PROPAGANDAA
PROPAGANDA
SOTA JA RAUHA
PALVELU

Idänpolitiikan
näyttämö
The Stage of
Foreign Policy
LENIN

NYT TULEE NOOTTIA
NYT TULEE NOOTTIA
Nootti.
Tuotteet / Products
VAIKEIDEN SUHTEIDEN ASIANTUNTIJA

Kiitos!

Kalle Kallio

Museonjohtaja (FT, KM)

Työväenmuseo Werstas

kalle.kallio@tyovaenmuseo.fi

p. 040 716 7520

Miten juurimatka voi näkyä maailmanperintökohteessa - esimerkkinä Suomenlinna

9.4.2026 Juurimatkalla-hankkeen webinaari, Milla Öystilä Suomenlinnan hoitokunta/ Museovirasto

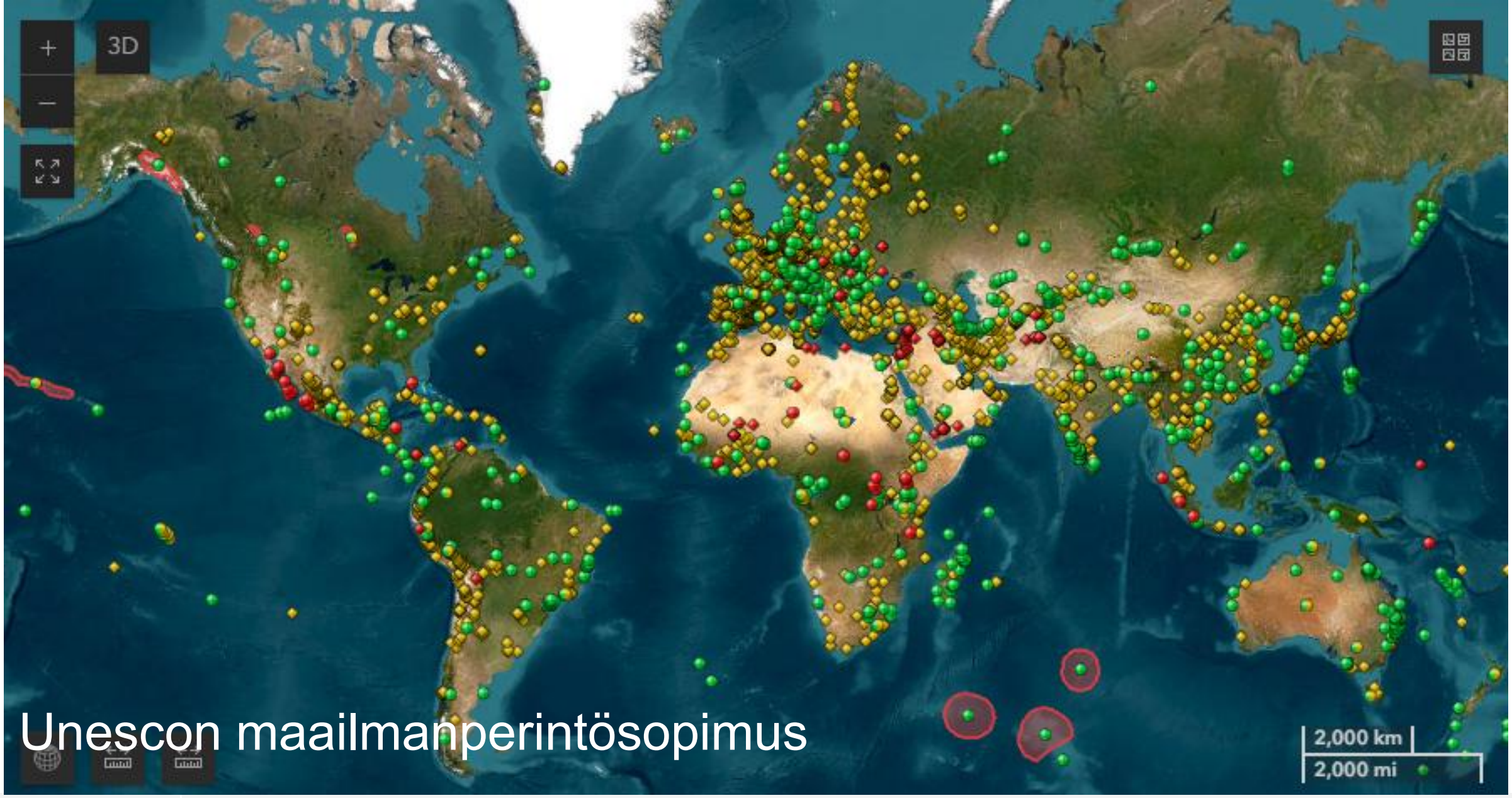

Unescon maailmanperintösopimus

1248 kohdetta	972 kulttuuri	235 luonto	41 molemmat	51 rajoja ylittävät	53 vaarassa	3 poistettu

SUOMENLINNA
SVEABORG

Suomen maailman-perintökohteet

- 1991 Vanha Rauma
- 1991 Suomenlinna
- 1994 Petäjäveden vanhakirkko
- 1996 Verlan puuhiomo ja pahvitehdas
- 1999 Sammallahdenmäki
- 2005 Struven ketju
- 2006 Merenkurkun saaristo
- Aielistalla: Aalto-works sarjakohde

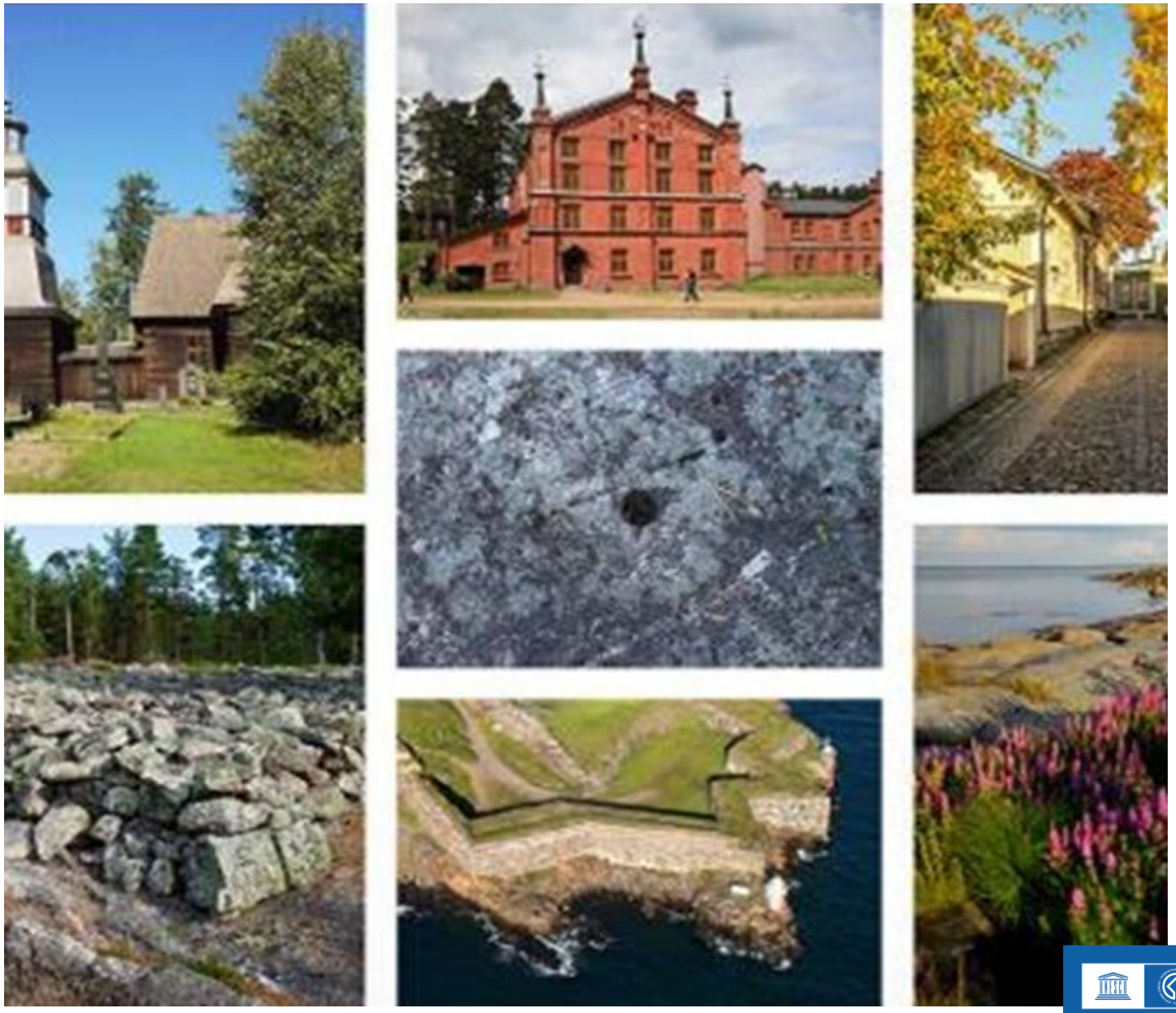

unesco
World Heritage Site

Mitä Suomenlinna voi tarjota juurimatkailijalle?

- Linnoituksen entiset asukkaat – tullaan katsomaan paikkoja, jossa sukulaiset ovat asuneet ja eläneet
  - myös muualta kuin Suomesta
- Entisten asukkaiden kohtaamiset
- Suomenlinnassa aikaisemmin työskennelleet
- Merisotakoululla opiskelleet ja työskennelleet
- Muualta Suomesta Helsinkiin luokkaretkelle saapuneille mieleenpainuva paikka

Kuva: Ilpo Öystiän kuva-albumi, kuvaaja tuntematon

Juurimatkailun muotoja kulttuuriperintökohteessa

- Suomenlinnassa yksi juurimatkailun muoto liittyy linnoituksen historian synkkään vaiheeseen
  - Maailmanperintöluettelossa myös monia samankaltaisia paikkoja
- Suomenlinnan vankileirin muistoksi tehty ympäristötaideteos kuvataiteilija Marja Kanervon suunnittelema muistopaikka
  - Elementteinä ovat luonnonkallio, sammal, kivet ja valuva vesi
- Vankileirillä kärsineiden ja kuolleiden omaiset olivat aloitteellisia muistopaikkahankkeessa

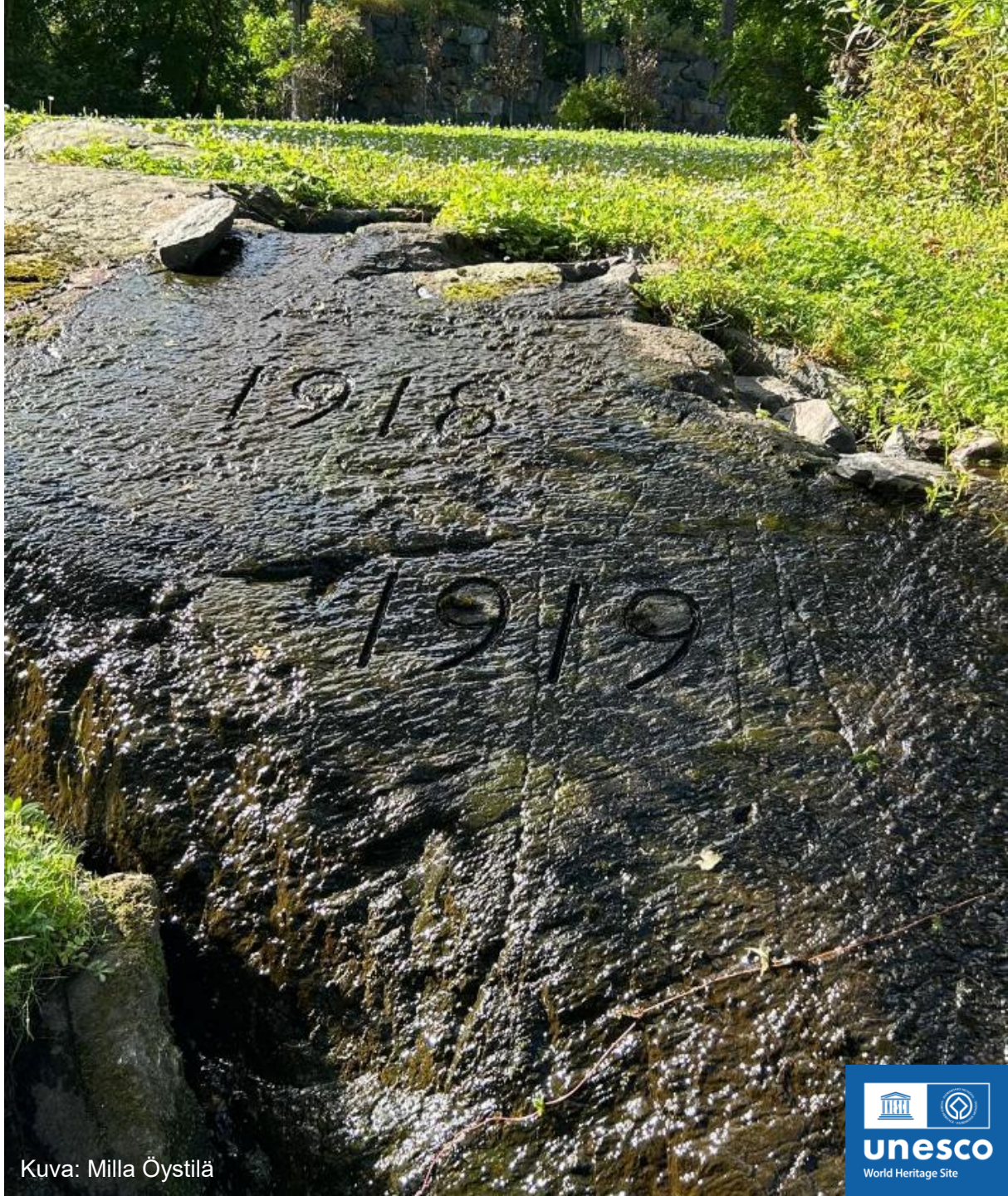

Kuva: Milla Öystilä

SUOMENLINNA
SVEABORG

Kiitos, kun sain olla osa hankkeenne webinaaria

milla.oystila@suomenlinna.fi

unesco
World Heritage Site

Kalevalaa ja suomalaista sisua - mitä on suomalaisuus?

Kehittämispäällikkö Eija Stark (SKS)

Juuret, tarinat ja paikat – kulttuuriperintö juurimatkailun sydämessä webinaari 9.4.2026

Mikä Kalevala?

- Elias Lönnrotin kokoama eeppinen runoelma; 1835 ja 1849
- Kansanrunot pohjalla, joita sommittelemalla Lönnrot rakensi juonellisen kokonaisuuden
- *Kalevala* ei ole pelkästään suomalaisten runoihin perustuvaa, vaan Lönnrotilla oli käytössä karjalankielistä ja inkeriläisiltä tallennettuja kansarunoja
- Kansanruno=luku- ja kirjoitustaidottoman väestön osan viestintämuoto 1800-luvulla; alkusointuista ilmaisua
- Käännetty yli 60 kielelle, tunnetuin suomalainen kaunokirjallinen teos

Kalevala kulttuuriperintönä

- *Kalevala* sai Euroopan kulttuuriperintötunnuksen (EHL) vuonna 2024
- yksi harvoista aineettoman kulttuuriperinnön kohteista, joille on myönnetty Euroopan kulttuuriperintötunnus
- edustaa jatkuvasti ajassa muuttuvaa ja moninaisille tulkinnoille avointa kulttuuriperintöä
- on toiminut tieteen, taiteen ja kulttuurin innoittajana ja sitä on hyödynnetty myös monissa suomalaisuuteen liittyvissä kiistoissa ja keskusteluissa
- inspiraationa mm. metallimusiikille, fantasiakirjallisuudelle, käsityöperinteelle ja tatuointitaiteelle

”Karjalaiseen ja suomalaiseen suulliseen perinteeseen perustuva Kalevala on yksi 1800-luvun vaikutusvaltaisimpia eepoksia. Sen lisäksi että Kalevala on tärkeä osa karjalaista ja suomalaista kulttuuriperintöä, se on myös osoitus eurooppalaisten kulttuurien ja identiteettien vuorovaikutuksesta ja monikerroksisuudesta.”

– Euroopan komissio

EUROOPAN
KULTTUURIPERINTÖTUNNUS

Kalevala ja SKS

- *Kalevalalle* myönnetyssä Euroopan kulttuuriperintötunnuksessa on nimetty neljä kohdetta, joissa voi tutustua *Kalevalan* eri puoliin
- SKS on pääkohde, muut kohteet: Gallen-Kallelan museo, Juminkeko & Parppeinvaaran runokylä
- SKS on *Kalevalan* alkuperäinen kustantaja
- Lönnrot oli yksi SKS:n perustajajäsen v. 1831
- SKS:n arkistossa säilytetään *Kalevalaan* ja sen lähteinä käytettyihin kansanrunoihin liittyviä käsikirjoitusaineistoja

Onko Kalevalassa itseämme?

- Löytyykö sieltä ”suomalaista sisua” – ja mitä on suomalaisuus?
- Kansanrunot kuvasivat käyttäjiensä elämää iloineen ja suruineen, vastoinkäymiseen (työnteon raskaus ankarissa olosuhteissa, pariutumisen ongelmat, lasten menetykset, huono aviomies, laiska vaimo, ikääntymisen ongelmat jne)
- Agricolalla 1500-luvulla sisu tarkoitti asian ominaislaatua tai lajia → ihmisestä käytettynä se tarkoitti taipumusta, luonnetta
- Määritelmä nykyään: sisu on ’sitkeä, hellittämätön tahdonvoima, sinnikkyys, lannistumattomuus; uskallus, rohkeus’ tai ’(kiivas, paha, kova) luonto

Kalevala – elävä eepos

https://tietava.finlit.fi/kalevala/

Matkailuasiantuntija

ANNA RINTEINEN

MKN Itä-Suomi, yrityspalvelut

+358 43 827 3703

anna.rinteinen@mkn.fi

https://www.linkedin.com/in/annarinteinen/

MKN yhteistyössä

Visit Finland

WORLD FOODTRAVEL ASSOCIATION

Culinary Heritage

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

Kulttuuriperintö-kasvatuksen seura

ProAgria Itä-Suomi

MKN Itä-Suomi

Toiminnanjohtaja

IRA VIHREÄLEHTO

Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seura ry

+358 50 338 1743

Ira.vihrealehto@kulttuuriperintökasvatus.fi

https://www.linkedin.com/in/iravihrealehto/

Kulttuuriperintö-kasvatuksen seura

12.5.2026 klo 13-15 Miten suomalaiset juuret löytyvät? – Sukututkimus ja DNA-testit juurimatkan järjestäjän apuna. Ilmoittaudu: